אישים באגרות הראי"ה

הרב יצחק וינוגרד, מייסד ישיבת "תורת חיים"

מייסד וראש ישיבת "תורת חיים" בעיר העתיקה בירושלים · נפטר בט"ו בכסלו תרע"ג (1912)

2 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הרב יצחק וינוגרד נולד בפינסק, ובשנת תרמ"ו (1886) עלה לירושלים, ועם אחיו הרב יוסף אליהו וינוגרד ייסד את ישיבת "תורת חיים" ברובע המוסלמי בעיר העתיקה. היה גם חזן בעל קול נפלא. נפטר בט"ו בכסלו תרע"ג (1912), ואחיו מילא את מקומו בראשות הישיבה.

הרב קוק על הרב יצחק וינוגרד

הרב יצחק וינוגרד צירף מכתב משלו למכתבו של אחיו הרב יוסף אליהו אל הרב קוק (כרך א', אגרת רנו). כשנבחר בנו, הרב שמעון וינוגרד, לרב בסיאטל, הרב קוק כותב עליו שהוא "בנו של אותו צדיק וגאון אביר התורה ר' יצחק ווינוגראד זצ"ל" (כרך ד', אגרת אקפז).

הרב שלמה אבינר על הרב יצחק וינוגרד

"הוא ייסד את הישיבה הזאת, שהיתה ישיבה גדולה ביותר בירושלים אז, גם בכמות התלמידים גם באיכות התלמידים". לפני כן הסתובב שנתיים ברוסיה ובליטא לאסוף כספים ולקבל את הסכמת גדולי ישראל, ור' חיים מבריסק הקים בביתו משרד בשבילו. (מקור: לע"נ הרב יצחק וינוגרד זצ"ל מייסד ישיבת תורת החיים (אבינרפדיה))

בישיבה היו שני חידושים: האחד, "שתהיה מילגה שאפשר להתקיים", כי בלי פרנסה אי אפשר להתגדל בתורה; והשני, "הוא רצה שהישיבה תגדל תלמידים חכמים גדולים", שיהיו רבנים, ראשי ישיבות ואבות בית דין. הישיבה לא הייתה שייכת לשום זרם: "קרא לישיבה: תורת חיים הכללית, לא שייכת לאף פלג או זרם, אלא כל מי שרוצה ללמוד תורה, ברוך הבא". למדו בה הרב צבי פסח פרנק, הרב ברוך מרקוס, הרב יעקב משה חרל"פ, "וכמובן יותר מאוחר, רבנו הרב צבי יהודה הכהן קוק".

(מקור: לע"נ הרב יצחק וינוגרד זצ"ל מייסד ישיבת תורת החיים (אבינרפדיה))

האגרות

כרך א', אגרת רנו: אל אחיו הרב יוסף אליהו: הרב קוק קיבל את מכתבו יחד עם מכתב הרב יצחק.

"הגיעני מכתב כ"ג מר אחיו הגרי"צ שי'"

כרך ד', אגרת אקפז: ברכה לקהילת סיאטל על בחירת בנו, הרב שמעון וינוגרד.

"בנו של אותו צדיק וגאון אביר התורה ר' יצחק ווינוגראד זצ"ל"

ראו גם

תולדות הרב יצחק וינוגרד. ("רבי יצחק וינוגרד", המכלול)

נוסח האגרות – עם ביאור

2 האגרות שבהן נזכר הרב יצחק וינוגרד, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת רנו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"א טבת תר"ע - יפו **נמען:** הרב יוסף אליהו וינוגרד

הרב קוק שמח שאינו צריך עוד לנסוע לחוץ לארץ. על הסכסוך בעקרון: הרב קוק חושש שהפקידות תתערב בעניין השובתים, כפי שקרה בגליל. לכן הרב קוק ייעץ לשובתים להפקיד שטרי חוב כערבון לנזק, ולעזור בשמירה מפני רועים ערבים. טוב היה אם רבני ירושלים לא היו מתערבים בלי להתייעץ איתו.

עיקרי הדברים

- ביטול הנסיעה לחוץ לארץ.
- סכסוך השובתים בעקרון - שטרי חוב ושמירה.
- התערבות רבני ירושלים.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י"א טבת תר"עין.

לכ' ידי"נ[4] הרב המאוה"ג[5], אוצר מלא וגדוש לתוי"ר[6] מו"ה[7] יוסף אלי' שליט"א[8] וויניגראד, שלו'[9] וברכת טוב.[10]

הגיעני מכתב כ"ג[11] מר אחיו הגרי"צ[12] שי'[13], בצירוף מכתב כתה"ר[14] שי'. ולמותר הוא שנזקק כת"ר[15] ידי"נ להתנצל ע"ד[16] השינוי אודות הנסיעה. אדרבא הנני תלי"י[17] מלא רצון על אשר לא נזקקתי לצאת לחו"ל[18]. שהיתה לי למורת רוח, אשר רק מעוצם ההכרח לא הרהבתי עז בנפשי למאן בזה, אבל כאשר נתהוה הענין שאין צורך בזה מה טוב ומה נעים.

וע"ד[19] השערוריות בעקרון. [האיכרים העובדים בעקרון חששו שהשדות השובתים בשמיטה ימשכו רועים ערבים, שירעו גם בשדותיהם; ראו גם (כרך א', אגרת רס)] תוכן הדבר הוא, שאני חש מאד שלא תחל הפקידות להתערב בעניני השובתים ח"ו[20], ויצא הענין לידי מדה זו שיצאה בגליל, [ראו (כרך א', אגרת רלו)] שהי'[21] לי מזה וגם עתה יש לי עגמ"נ[22] לאין שעור. ע"כ[23] יעצתי להשובתים, שישלישו אצלנו שט"ח[24], באופן שאם יבורר ע"פ[25] ד"ת[26], שיש איזה היזק, שהם חייבים מהדין לשלם עבורו, יהי'[27] מובטח ע"י[28] השטרות, ובזה תנוח דעת המערערים. וכאשר באמת אין שום ענין כלל לחייב את השובתים ח"ו, ממילא לא יבא מזה שום היזק. ומ"מ[29] כדי שלא יבא הדבר לידי דינא ודיינא, יהיו גם הם שומרים קצת, שלא יבאו הערבים הרועים על השדות השובתות לרעות בשדי חבריהם הזורעים, ויצא מזה תיקון שיהי'[30] הדבר במנוחה, ולהפקידות לא יהי' מקום להתערב. ומה טוב הי'[31] אם לא היו מתערבים בענין זה רבני ירושת"ו[32] והיו דורשים תחילה בעצתי. ואשרי אדם שזיכך נשמתו בקדושת המצוה של בצדק תשפט א"ע[33], כמבואר ביוש"ה[34]. מרב עבודה הנני מקצר ועולה, ואו"ש[35] וברכה לכתה"ר[36], כנה"ר[37] ונפש ידי"ע[38] דוש"ת[39] באה"ר[40],

הק' אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. לכ' - לכבוד
5. ידי"נ - ידיד נפשי
6. המאוה"ג - המאור הגדול
7. לתוי"ר - לתורה ויראה
8. מו"ה - מורנו הרב
9. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
10. שלו' - שלום
11. כ"ג - כבוד גאונו
12. הגרי"צ - הגאון רבי שמות שמתחילים באותיות י, צ (למשל: יעקב + צבי) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
13. שי' - שיחיה
14. כתה"ר - כבוד תורתו הרמה
15. כת"ר - כבוד תורתו
16. ע"ד - על דבר
17. תל"י - תודה לא-ל יתברך
18. לחו"ל - לחוץ לארץ
19. וע"ד - ועל דבר
20. ח"ו - חס ושלום
21. שהי' - שהיה
22. עגמ"נ - עגמת נפש
23. ע"כ - על כן
24. שט"ח - שטר חוב
25. ע"פ - על פי
26. ד"ת - דברי תורה
27. יהי' - יהיה
28. ע"י - על ידי
29. ומ"מ - ומכל מקום
30. שיהי' - שיהיה
31. הי' - היה
32. ירושת"ו - ירושלים תבנה ותכונן
33. א"ע - את עצמו
34. ביוש"ה - דורש פענוח
35. ואו"ש - ואומר שלום
36. לכתה"ר - לכבוד תורתו הרמה
37. כנה"ר - כנפשו הרמה
38. ידי"ע - ידידו עוז
39. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
40. באה"ר - באהבה רבה

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אקפז

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ט"ו תמוז תרפ"ג **נמען:** מר שלמה פראטאס, ועד בחירת רב בקהילת ביקור חולים, סיאטל

ברכה על בחירת הרב שמעון וינוגרד, בנו של הרב יצחק וינוגרד, שכבר בילדותו הראה סימנים טובים.

עיקרי הדברים

- ברכה על בחירת הרב.

נוסח האגרת

ב"ה[1]. ט"ו תמוז ג'

לכבוד האדון הנכבד ויקר ערך מו"ה[2] שלמה פראטאס נ"י[3]

ראש לועד בחירת רב בק' בקור חולים בעיר סיאטל יצ"ו[4] שלו'[5] וברכה, מכתבו היקר הגיעני, ושמחה רבה שמחתי לראות כי ב"ה גם בארצות הברית באמעריקא, נר ישראל עומד בהלו וקהלות קדש מבקשים להם רב גדול בתורה וביראת שמים, ומה טוב עשו שבחרו בידידי הרב הגאון מו"ה שמעון ווינוגראד שליט"א[6], בנו של אותו צדיק וגאון אביר התורה ר'[7] יצחק ווינוגראד זצ"ל[8]. הנני מברך בכל לב את בחירתם הטובה, ואקוה שרבות התענגו מהרב הגדול והיקר הזה, אשר גם בשחר ילדותו הראה אותות לטובה להיות לאילנא רברבא ולאחד מהרבנים החשובים וגדולים בישראל, ואני תפלה יכונן ד' את מעשי ידיכם לטובה ותיכף לת"ח[9] ברכה וקרנם תרום בכבוד, כנפשם היקרה ונפש המדבר לכבוד התורה ולומדיה ולכבוד ירושלים עה"ק[10] ובחירי בניה, החותם בברכה מהר הקדש מירושלים. אחיהם הנאמן, אברהם יצחק הי"ק[11]

1. ב"ה - ברוך השם
2. מו"ה - מורנו הרב
3. נ"י - נרו יאיר
4. יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
5. שלו' - שלום
6. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
7. ר' - רבי
8. זצ"ל - זכר צדיק לברכה
9. לת"ח - לתלמידי חכמים
10. עה"ק - עיר הקודש
11. הי"ק - הכהן קוק